

Zona de nidificació de l'oreneta de l'espècie *Delichon urbicum*

Sant Adrià de Besòs

Ubicació

Comarca: Barcelonès
Lloc/Adreça: Sant Adrià de Besòs

Coordenades:

Latitud: 41.430166758887
Longitud: 2.2178703536231
UTM Est (X): 434651
UTM Nord (Y): 4586807

Classificació

Número de fitxa: 08194 - 137
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia: Zona d'interès
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: Decret 2/2008 de 15 d'abril; Llei 42/2007. Annex IV
Accés: Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat: Pública
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 16/10/2020 - 02:00
Data de la darrera revisió: dv., 18/06/2021 - 01:00

Descripció

En els diferents ràfecs i per sota dels balcons, entre la llosana volada i la cartel·la, de les cases del municipi, especialment de les situades a primera línia del riu Besòs, i a l'edifici consistorial es poden observar diverses colònies de nidificació de l'espècie protegida oreneta cuablanca (*Delichon urbicum*). Es diferencia de les

altres orenetes europees pel seu carpó blanc. Les parts inferiors són blanques i el cap, l'esquena, les ales i la cua són d'un color negre blavós. Les potes i els peus són curts i emplomats de color blanc. Les orenetes més joves, poden tenir un color grisós pels costats del pit que es va tornant blanc a mida que esdevenen adultes. El niu que construeix, té una forma hemisfèrica, amb una obertura circular normalment situada a la part superior. Aquesta obertura tan petita permet defensar el niu d'intrusos i evitar que l'ocupin altres ocells com els pardals. Tan el mascle com la femella s'esmercen en la seva construcció amb continus viatges a les rieres i camps on troben el fang necessari per bastir el niu. Quan plou es pot observar a altres orenetes ajudant a la construcció de nius. De fet aprofiten el fang que els proporciona el riu i al mateix temps eviten a altres parelles d'orenetes una pèrdua de temps i esforços inútils. Les boletes de fang es barregen amb la saliva que ho transforma en una mena de ciment. Mentre que d'altres transporten els materials, la futura mare va donant forma al niu i el poleix fregant les seves plomes per eliminar qualsevol rugositat que pogués ferir els petits un cop sortits del niu. La terra barrejada amb palla, pels i altres elements que un cop cohesionats enforteixen les parets del niu; a l'interior s'hi col·loquen plomes.

Observacions:

Sant Adrià de Besòs és un dels municipis amb la colònia d'orenetes cuablanca més important de l'àrea metropolitana. Aquest fet es deu a la seva proximitat amb el riu, ja que per construir el seu niu, refer-lo o alimentar-se, aquesta espècie troba en aquest ambient tot el necessari per a la seva supervivència. A l'hora d'intervenir per a solucionar conflictes de salubritat originats per aquestes espècies, sobretot per la cuablanca que és la que nidifica en els ràfecs de les cases del nucli urbà, cal informar als propietaris que es poden posar planxes protectores per que no embrutin, que es poden netejar quan l'oreneteta torna a l'Àfrica. En cas de que algun propietari vulgui retirar algun niu conflictiu tindrà l'obligació de sol·licitar un permís al Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya, ja que està penat per la llei.

Història

L'any 2011 es projecten les obres de millora de la façana de l'ajuntament. Per ser una espècie protegida va caldre la intervenció dels Agents Rurals i l'Institut Català d'Ornitologia ja que només aquest edifici, l'any 2010 albergava una colònia amb 136 nius, amb un increment de 16 més en relació a l'any 2009. Un cop les orenetes van abandonar els nius per migrar cap al continent africà, es van retirar la totalitat dels nius i iniciar les obres de remodelació. Un cop acabades es van instal·lar com a mesura d'urgència i reclam una trentena de nius artificials construïts a Alemanya, a l'espera de que les orenetes construïssin elles mateixes els seus, ja que és una espècie que any rere any retorna al niu familiar. Durant l'època de cria les podem trobar repartides per tot Europa, el nord-oest d'Àfrica, l'Àsia Central, la meitat nord d'Àsia amb l'excepció del nord de Sibèria. A la tardor emprenen el viatge cap a l'Àfrica sub-sahariana i la Península de Malàisia, les dues grans regions d'hivernada. A Catalunya nidifica al 95% del territori, i comença a arribar a la segona quinzena de març iniciant el seu retorn a finals d'agost, tot i que hom acostuma a veure'n fins a la primera quinzena de novembre. L'oreneteta cuablanca s'alimenta d'insectes voladors: mosques, mosquits i pugons que a diferència de l'oreneteta vulgar els caça durant el vol però a molta més alçada. El seu règim alimentari i els beneficis que comporten a l'home han desembocat en la protecció legal de l'espècie, tant a nivell nacional, com estatal i internacional.

Bibliografia

<https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/dlg/2008/04/15/2> <https://www.orenetes.cat/>
<http://www.elpuntavui.cat/article/2-societat/5-societat/373546-a-punt-p> <http://www.sant->

[adria.net/fitxers/imatges/viure_0910.jpg](http://www.sant-adria.net/fitxers/imatges/viure_0910.jpg) http://www.sant-adria.net/fitxers/imatges/viure_1010.jpg
<http://www.ornitologia.org/ca/> ANDINO, Héctor et alii (2005). Atlas dels ocells nidificants del Maresme.
Andino, H; Badosa, E; Clarabuch, O i Llebaria, C. editors. Barcelona. ARDLEY, Neil (1979). Las aves.
Editorial Fontalba. Barcelona. BOSCH MARTÍNEZ, Laura (2005). Primer cens dels nius d'oreneta vulgar
(*Hirundo rustica*), Cabrils (El Maresme). Inèdit. BOSCH MARTÍNEZ, Laura (2005). Primer cens dels nius
d'oreneta cuablanca (*Delichon urbica*), Cabrils (El Maresme). Inèdit

